

**Описание на процедурата по сертификация
MS - ISO 9001, MS - ISO 14001, MS - ISO/TS 29001 и
MS - OHSAS 18001 и MS - ISO 50001**

Сертификацията на система за управление в съответствие със стандарти ISO 9001, ISO 14001, ISO/TS 29001, OHSAS 18001 или ISO 50001, включва етап на оферирание и сключване на договор, подготовка за одит, провеждане на одит-етап 1 с оценка на документацията за управление, изпълнение на одит-етап 2, издаване на сертификат и надзорен одит/одит за подновяване на сертификацията.

Одиторите се избират от Ръководителя на Сертифициращия орган на TÜV NORD CERT GmbH в съответствие с техните одобрения за конкретни технически области (или сектори за ISO 50001) и квалификацията им.

1. Процедура по сертификация

Сертификационният одит се състои от етап 1 и етап 2. И двата етапа по правило се провеждат на място при клиента.

1.1 Подготовка за одит

След подписването на договора, одиторът се подготвя за одита въз основа на въпросника, попълнен от клиента и таблицата за калкулация. Одиторът обсъжда и съгласува по-нататъшната процедура с организацията, която ще бъде одитирана.

По време на подготовката за надзорния одит или одита за подновяване на сертификацията организациите, които ще бъдат одитирани, са длъжни да съобщават на органа за сертификация всички значими промени в организационната си структура или промени в процедурите.

1.2 Одит етап 1

Целите на одита на етап 1 са

- Да се прегледа документацията на системата за управление на клиента
- За се оценят специфичните условия на клиента и да се проведат разговори с персонала в организацията, за да се определи степента на подготовка за одит на етап 2
- Да се оцени състоянието на клиента и разбирането на изискванията на стандарта, особено по отношение на идентификацията на най-важните резултати или значими аспекти, процеси, цели и функционирането на системата за управление
- Да събере необходимата информация относно обхвата на системата за управление, процесите и местоположенията на клиента, приложимите нормативни изисквания, както и аспекти, свързани с качество, околна среда, енергия и здравословни и безопасни условия
- Да се прегледа разпределянето на ресурсите за одита на етап 2 и да се съгласуват с клиента подробностите за одита на етап 2
- Да се създаде специфичен фокус при планирането на етап 2 на одита след постигнато достатъчно разбиране на системата за управление на клиента и дейностите на място, и вероятните значими аспекти
- Да се оцени дали вътрешните одити и прегледът от ръководството са планирани и извършени и дали степента на прилагане на системата за управление доказва, че клиента има готовност за етап 2 на одита.

**Описание на процедурата по сертификация
MS - ISO 9001, MS - ISO 14001, MS - ISO/TS 29001 и
MS - OHSAS 18001 и MS - ISO 50001**

В случай, че бъдат установени слабости по време на етап 1, те трябва да бъдат отстранени от клиента преди одита на етап 2

В случай, че при завършване на етап 1 не може да се вземе положително решение, че клиентът е готов за етап 2, одитът се прекратява след етап 1.

Ръководителят на екипа е отговорен за координирането на дейностите по време на етап 1 и ако е необходимо, за координирането и взаимодействието между членовете на екипа.

1.3 Сертификационен одит (етап 2)

Клиентът получава план за одит в началото на етап 2 на одита. Планът е съгласуван предварително с клиента.

Одитът започва със заседание за откриване, по време на което участниците се представят. Обяснява се процедурата по провеждане на одита. В рамките на одита на място в организацията, одиторите преглеждат и оценяват ефикасността на въведената системата за управление – по ISO 9001, ISO 14001, ISO 50001, BS OHSAS 18001 или ISO/TS 29001.

Задачата на одиторите е да сравнят практическото прилагане на системата за управление с документираните процеси и да ги оценят за съответствие с изискванията на стандарта. Това се постига чрез задаване на въпроси към служителите, проверка на съответните документи, записи, заповеди и указания, а също и чрез посещения на определени места на територията на организацията.

Заседанието за закриване се провежда в края на одита на място. В одита вземат участие поне онези служители, които имат управленски функции в рамките на организацията и чиито области са били включени в одита. Ръководителят на одита докладва за отделните елементи и обяснява положителните и отрицателните резултати. Ако са установени несъответствия, ръководителят на одита може да препоръча издаване на сертификат на организацията само след приемане или проверка на коригиращите действия от страна на екипа за одит (виж Раздел 7 - "Управление на несъответствия"). По време на заседанието за закриване трябва да бъде обърнато внимание на този факт.

Одитът се документира в доклад от одит (трябва да има отделна документация за етап 1 и за етап 2) и се допълва с допълнителни записи (напр. въпросник за одит и ръкописни записи).

1.4 Издаване на сертификат

Сертификатът се издава след като процедурата по сертификация е прегледана и одобрена от ръководителя на орган за сертификация или заместник или определен представител. Лицето, което преглежда и одобрява процедурата, не може (т.е. не е позволено) да е участвал в одита.

Сертификатът може да бъде издаден само след закриване на несъответствията, т.е. след като екипа от одитори приеме или провери коригиращите действия и те бъдат приети.

**Описание на процедурата по сертификация
MS - ISO 9001, MS - ISO 14001, MS - ISO/TS 29001 и
MS - OHSAS 18001 и MS - ISO 50001**

Принципно сертификатът е валиден за период от 3 години.

2. Надзорен одит

Надзорни одити трябва да се провеждат веднъж годишно за периода на валидност на сертификата, с изключение на годините, през която се провежда одит по подновяване на сертификацията.

Първият надзорен одит, който се провежда след първоначалната сертификация, трябва да се проведе в съответствие с одит-релевантната дата най-късно 12 месеца след датата на първоначалното решение за сертификация. Всички следващи одити се провеждат в съответствие с релевантната дата и трябва да се провеждат поне веднъж годишно.

Надзорните одити, които включват преглед на предприетите действия при несъответствия, открити при предишни одити, доклад от одит и решение за сертификация, трябва да бъдат завършени не по-късно от 3 или 4 месеца (в случай на несъответствия) от последния ден от одита.

Клиентът получава доклад след провеждане на надзорния одит.

3. Подновяване на сертификацията

Одитът за подновяване на сертификацията трябва да се извърши преди датата на изтичане на валидността на сертификата. Допуска се период от макс. 6 месеца за оценяване на коригиращите действия и на необходимостта от повторен одит и за решение за подновяване на сертификацията в рамките на процедурата по одобряване. При подновяване на сертификацията се прави преглед на документацията на системата за управление, както и посещение на място. На този етап трябва да се обърне внимание на резултатите от предходната програма (програми) в рамките на сертификационния период. Одитират се всички изисквания на стандарта.

Дейностите, които се отнасят до одита по подновяване на сертификацията, могат да включват етап 1, в случай че има настъпили значими промени в системата за управление или такива, които се отнасят до дейността на организацията (напр. промени в нормативната уредба).

ISO 50001: решението за подновяване на сертификацията трябва да бъде взето поне месец преди изтичане на валидната сертификация, за да бъде продължена 3-годишната сертификация без прекъсване.

Методите на одит, които се използват при подновяване на сертификацията, съответстват на тези, използвани при одита на етап 2.

4. Разширяване на обхвата на сертификацията

В случай, че се изисква разширяване на обхвата на съществуващ сертификат, това може да се извърши с одит по разширяване на сертификацията. Такъв одит може да се проведе в рамките на надзорен одит, одит за подновяване на сертификацията или по различно време.

**Описание на процедурата по сертификация
MS - ISO 9001, MS - ISO 14001, MS - ISO/TS 29001 и
MS - OHSAS 18001 и MS - ISO 50001**

Периодът на валидност на сертификата не се променя. Изключения трябва се обосноват в писмен вид.

5. Непредвидени одити

Може да се наложи провеждането на непредвидени одити, за да се проучат жалби, вследствие на изменения или при клиенти с временно прекратена сертификация.

В тези случаи:

- Органът за сертификация трябва да опише условията, при които трябва да се извършват тези одити
- Не може да има възражения срещу членовете на екипа от одитори.

6. Прехвърляне на сертификат от други органи за сертификация

По правило се прехвърлят само сертификати от акредитирани сертифициращи органи, като акредитиращият орган е подписал многостранно споразумение (Multilateral Agreement - MLA) на ЕА (Европейската организация за акредитация). Организации със сертификати, издадени от неакредитирани органи за сертификация, се приемат за нови клиенти.

Компетентно лице от органа за сертификация, към който ще бъде прехвърлен сертификата, трябва да се извърши „преглед преди прехвърлянето“. Този преглед обикновено включва преглед на важни документи и посещение на място при клиента.

Сертификати, които са временно прекратени, или за които съществува риск от прекратяване, не могат да бъдат прехвърляни.

Последващата програма за надзор е базирана на програмата, която е била планирана до периода на прехвърляне на сертификата.

7. Сертификация на организации с няколко местоположения

При организации с няколко местоположения (“multisite certification”), може да се вземе извадка. В този случай клиентът трябва да предостави информация, че приложимите изисквания се съблюдават във всички местоположения, които попадат в обхвата на сертификата. Всяка промяна или неизпълнение на едно или няколко условия, би трябвало (задължително е) да бъде съобщено незабавно на органа за сертификация.

Условия за multisite certification:

Многоплощадковата организация не е задължително да бъде едно юридическо лице. Въпреки това всички площадки би трябвало (задължително) да имат договорни отношения с централата (централен офис) на организацията. И да бъдат обект на обща система за управление, която е уточнена и въведена от централния офис и е обект на периодичен мониторинг и вътрешен одит

**Описание на процедурата по сертификация
MS - ISO 9001, MS - ISO 14001, MS - ISO/TS 29001 и
MS - OHSAS 18001 и MS - ISO 50001**

от централата. Това означава, че централният офис има право да изисква от площадките да въведат коригиращи действия, когато това е необходима за дадена площадка.

- Процесът трябва да е идентичен на всички площадки и трябва да бъде въведен като се прилагат сходни методи и процедури
- Системата за управление на организацията трябва да се управлява от централизиран контролиран план и трябва централизирано да се провежда преглед от ръководството. На всички отделни площадки, включени в многоплощадковата система (включително администрацията (централния офис) трябва да бъдат включени в програмата за вътрешни одити на организацията и трябва да се одитират в съответствие с тази програма.
- Трябва да се демонстрира, че централният офис на организацията има въведена система за управление в съответствие със стандарта за управление, на който ще се базира одита, и че цялата организация изпълнява изискванията на стандарта.
- Организацията трябва да демонстрира възможността си да събира и анализира данни от всички площадки, включително централизираните административни дейности и ръководството, и трябва да отразява всякакви промени в организацията, включително и тези, които се отнасят до:
 - Преглед от ръководството
 - Оплаквания
 - Преглед на коригиращите действия
 - Планиране на вътрешни одити и оценяване на резултатите
 - Законови изисквания.
- Трябва да има юридически обвързващ договор между клиента и органа за сертификация, в който са включени всички местоположения в рамките на обхвата на сертификация.

8. Управляване на несъответствията

Трябва да се направи анализ на причините за всяко несъответствие и да се предприемат съответни коригиращи действия за премахване на причините. Задължение на организацията е да информира екипа за одита, в зависимост от тежестта на несъответствието, в рамките на 6 седмици след последния ден на одита, като предоставят информация или за планираните коригиращи действия и датата на тяхното въвеждане, или за въведените коригиращи действия. Ако този период не се спазва, одитът се счита за неуспешен, т.е. не може да бъде одобрен. Не може да бъде издаден сертификат, или съществуващият сертификат се отнема.